

Kontorsfrihet

– En rapport från Telenor/Sifo om digitalisering
och det flexibla arbetslivet.

Inledning

Digitaliseringen pågår i ett rasande tempo och påverkar alla delar av vårt samhälle. Det gäller inte minst i arbetslivet, där det traditionella kontorsjobbet antar helt nya former och allt fler människor, med teknikens hjälp, jobbar fritt och flexibelt.

Många vill jobba flexibelt i ännu större utsträckning än de gör idag, visar den undersökning som Telenor har gjort i samarbete med Sifo. Vi ser också att fria arbetstider är bland de tre viktigaste faktorerna när man överväger ett nytt jobb.

Utvecklingen går framåt, ingen tvekan om den saken. Sex av tio arbetstagare säger att de har de digitala lösningar som krävs för att kunna jobba utanför kontoret. Samtidigt konstaterar undersökningen att många vittnar om hinder för ett mer flexibelt arbetsliv. Det vanligaste problemet är att man inte kommer åt program och viktiga arbetsdokument utanför kontoret. Något som ju är ganska enkelt ordnat.

Mer oroande är att många chefer ifrågasätter prestationsförmågan hos personer som väljer bort den traditionella kontorsmiljön. Det är en attityd som företagsledare av en mängd olika skäl, inte minst affärsmässiga, kan fundera över. Undersökningen visar nämligen att varken arbetstagare eller chefer betraktar kontoret som en plats för kreativitet och innovation, utan främst ser det som en plats för möten och socialt umgänge. Det är dags att vi omprövar idén om kontoret och vilken roll det ska spela.

I tider då det ställs höga krav på innovation behöver ledare dessutom fundera en extra gång på vad medarbetarna behöver för att prestera sitt bästa. Kanske är det först när vi, med hjälp av digitala lösningar, släpper på kontrollen och vågar lita på varandra som vi frigör de kreativa krafterna fullt ut. För när vi tänker efter, när fick vi någonsin våra bästa idéer bakom skrivbordet?

Christian Strömlid
Marknadschef Telenor Företag

Sammanfattning

- Varannan arbetstagare uttrycker en önskan om att *arbeta mer flexibelt* än de gör idag
- Nio av tio tycker att det är viktigt att kunna *styra över arbetstiden*
- Tre av tio *har inte de tekniska/digitala förutsättningar* som krävs för att kunna arbeta flexibelt
- Det vanligaste hindret för att arbeta flexibelt är att *inte komma åt sina program* och dokument utanför kontoret
- *Molntjänster anses vara den viktigaste faktorn* i den digitala arbetsmiljön
- Fyra av tio chefer *ifrågasätter prestationsförmågan* hos medarbetare som jobbar utanför kontoret
- Det fysiska kontorets viktigaste funktion, nu och i framtiden, är att vara *en plats för socialt umgänge* med kollegor
- Det fysiska kontoret är däremot *inte en viktig plats för kreativitet och nya idéer*
- Över hälften av alla svarande tror att *det fysiska kontoret kommer att minska i betydelse*
- Den vanligaste mötesformen är personliga möten, men *om fem år kommer digitala möten att vara vanligast*, tror både chefer och arbetstagare

Om undersökningen

Undersökningen genomfördes via Sifos webbpanel under perioden 1-6 november 2016. Den omfattar totalt 1699 tjänstemän med kontorsjobb, varav 1124 arbetstagare och 575 chefer, samtliga över 18 år.

1. Flexibelt arbetsliv

Kontorsfrihet – att arbetstagare själva kan styra över sina arbetsdagar, och variera mellan olika tider och miljöer – har redan hunnit bli en självklarhet i vissa branscher och yrkesgrupper. Att gå till jobbet är inte längre synonymt med att infinna sig på en bestämd plats, vid en bestämd tidpunkt. Men undersökningen som vi har låtit göra tillsammans med Sifo tyder på att det finns en del kvar att göra för arbetsgivare.

Så många som varannan arbetstagare önskar att de kunde jobba mer flexibelt än de gör idag. Kvinnor vill det i något större utsträckning än män, 51 procent jämfört med 45 procent.

Det är framför allt de yngre arbetstagarna som önskar jobba mer flexibelt än de gör idag. Mest angelägna är 30-39-åringar (55%), tätt följt av 18-29-åringar (53%). Minst intresserade är 50-65-åringar (37%).

Att lättare kunna kombinera arbete och privatliv är inte helt oväntat det främsta skälet till att arbetstagare vill jobba mer flexibelt (64%). Den näst vanligaste anledningen är att ökad flexibilitet skulle ge en större frihetskänsla (45%). Nästan lika många anger att de skulle bli mindre stressade (40%).

Så många som varannan arbetstagare
önskar att de kunde jobba mer flexibelt
än de gör idag.

Anledningar till att arbetstagare vill jobba mer flexibelt

1. Jag skulle ha lättare att kombinera arbete och privatliv

2. Jag skulle känna mig friare

3. Jag skulle bli mindre stressad

4. Jag skulle få mer gjort

5. Jag skulle spara tid

6. Jag skulle bli mer fokuserad

7. Jag skulle bli mer kreativ

Anledningarna skiljer sig en aning åt mellan könen. En större andel kvinnor än män anger att de skulle ha lättare att kombinera privatliv och arbete. Fler kvinnor än män svarar också att de skulle bli mindre stressade. Samtidigt säger män i högre grad än kvinnor att de skulle bli mer kreativa och känna sig friare.

30-39-åringar samt 40-49-åringar drivs främst av möjligheten att kombinera arbete och privatliv, medan 18-29-åringar är de som i störst utsträckning menar att de skulle känna sig friare. 50-65-åringar svarar i högre grad än andra åldersgrupper att flexibiliteten skulle göra dem mer kreativa.

Bland chefer finns en utbredd uppfattning att arbetstagare vill jobba mer flexibelt. Sex av tio chefer (57%) tror att arbetstagarna önskar detta, vilket är en högre andel än gruppen arbetstagare som uttrycker att de vill ha det så.

Viktigt att styra arbetstider...

Möjlighet att kunna styra över den egna arbetstiden är centralt för arbetstagare som överväger ett nytt jobb. Nära nio av tio (85%) anger att det är ganska viktigt eller mycket viktigt. Kvinnor anser det i högre utsträckning än män, och äldre personer anser det i högre utsträckning än yngre.

Det finns en stor medvetenhet bland ledningspersoner om dessa önskemål. Nio av tio chefer (88%) tror att flexibla arbetstider är viktigt för den som överväger ett nytt jobb.

...och kontorsmiljö

Möjlighet att kunna styra varifrån man jobbar är också viktigt för den som överväger ett nytt jobb, även om detta inte prioriteras lika högt som arbetstiden. Sex av tio (58%) arbetstagare anser att det är ganska viktigt eller mycket viktigt. Precis som med arbetstiden är detta viktigare för kvinnor än män, och frågan prioriteras främst av personer över 30 år.

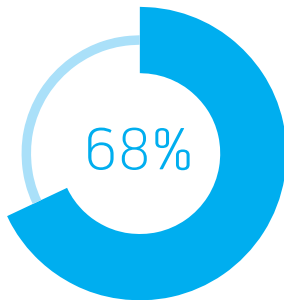
Cheferna tror att flexibla arbetsmiljöer är viktigt i något högre utsträckning än vad arbetstagare själva säger att det är (62%).

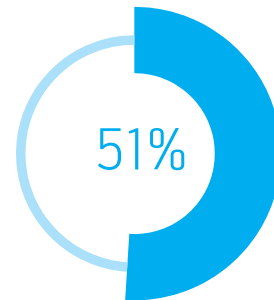
Möjligheten att kunna styra över sin egen arbetstid är central då arbetstagare överväger ett nytt jobb.

När arbetstagare överväger ett nytt jobb hamnar flexibla arbetstider högt upp på önskelistan. Bara lönen och personliga utvecklingsmöjligheter värderas högre.

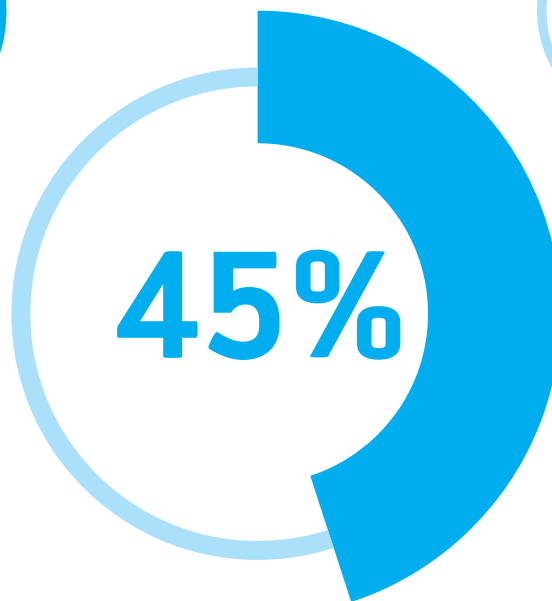
1. En bra lön

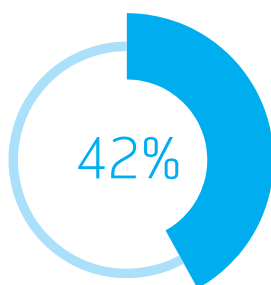
2. Personliga utvecklingsmöjligheter

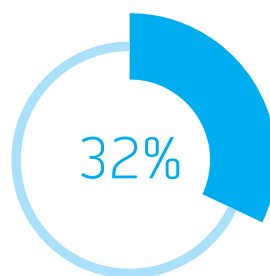
3. Möjlighet att styra över mina egna arbetstider

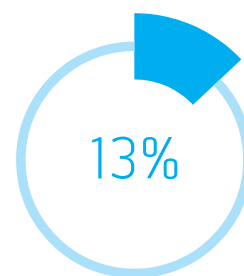
4. Närhet till jobbet

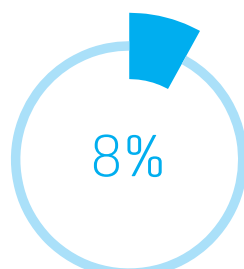
5. Bra förmåner, t.ex. friskvård, tjänstepension

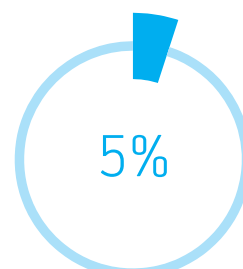
6. Möjlighet att kunna jobba varifrån jag vill

7. Ett inspirerande kontor

8. Tillgång till moderna arbetsverktyg, t.ex. bra teknik

Många chefer välkomnar kontorsfrihet...

Mer än varannan arbetstagare (55%) upplever att deras arbetsgivare är positiv till att medarbetarna styr över sin egen arbetstid. En av tio (12%) menar tvärtom att arbetsgivaren är negativ och tre av tio (29%) svarar "varken positiv eller negativ".

Betydligt färre – 36 procent – menar att arbetsgivaren är positiv till att medarbetarna själva styr över varifrån de jobbar. En fjärdedel (24%) säger att arbetsgivaren är negativ medan något fler (32%) svarar "varken positiv eller negativ".

Chefernas svar visar att de är mer tillåtande än vad arbetstagarna tror. Nära sju av tio (65%) välkomnar att medarbetare styr över sin egen arbetstid och hälften (49%) välkomnar att medarbetare själva styr över varifrån de jobbar.

...men medger att de ifrågasätter prestationsförmågan

Samtidigt visar undersökningen att många chefer är skeptiska till att arbetstagarna jobbar bra i icke-traditionella kontorsmiljöer. Drygt fyra av tio (41%) medger att det händer att de, helt eller delvis, ifrågasätter prestationsförmågan hos personer som arbetar utanför kontoret.

Bilden bekräftas i viss utsträckning av arbetstagarna själva. Tre av tio (31%) säger att chefen ifrågasätter deras prestationsförmåga om de arbetar utanför kontoret.

4 av 10 chefer ifrågasätter
prestationsförmågan hos personer
som arbetar utanför kontoret.

2. Förutsättningar för kontorsfrihet

En väl fungerande digital infrastruktur är en förutsättning för att kontorsfrihet ska fungera i praktiken. Sex av tio arbetstagare (60%) tycker att arbetsgivaren erbjuder just detta, visar undersökningen.

Men många vittnar om motsatsen. Tre av tio arbetstagare (30%) menar att arbetsgivaren inte erbjuder rätt digitala verktyg för att de ska kunna jobba flexibelt på ett effektivt sätt. De kvinnliga arbetstagarna är mer kritiska än männen, 33 procent jämfört med 27 procent negativa röster.

Jämförelsen mellan olika åldersgrupper visar att det främst är 30-39-åringarna som är negativa – fler än var tredje (36%) anser att det inte finns förutsättningar. 50-65-åringarna är nöjda.

Chefer anser i högre grad än arbetstagare att det finns förutsättningar för ett effektivt, flexibelt arbetsliv. Sju av tio chefer (68%) är av denna åsikt, jämfört med sex av tio arbetstagare (60%).

3 av 10 arbetstagare tycker inte att arbetsgivaren erbjuder rätt digitala verktyg.

Största problemet: att inte komma åt program och dokument

Det största hindret för att kunna jobba flexibelt, det vill säga variera mellan olika arbetsmiljöer och arbetstider, är att man inte kommer åt sina program eller dokument utanför det fysiska kontoret. Ett annat stort hinder är teknisk utrustning som inte är tillräckligt bra.

Arbetstagare och chefer är i stort sett överens om bristerna, men chefer svarar i högre grad än arbetstagarna att det saknas bra verktyg/tjänster för att kunna kommunicera effektivt med kollegor.

Hinder för att kunna jobba flexibelt enligt arbetstagare

1. Har inte tillgång till rätt program utanför kontoret
 39%
2. Kommer inte åt mina dokument utanför kontoret
 37%
3. Har inte tillräckligt bra teknisk utrustning (mobil/dator/surfplatta)
 31%
4. Har inte tillräckligt bra verktyg/tjänster för att kommunicera effektivt med kollegor (som befinner sig på olika platser)
 21%
5. Företaget har inte tillräckligt hög IT-säkerhet för arbete utanför kontoret
 18%

Att inte komma åt sina program och dokument utanför kontoret hindrar många från att arbeta flexibelt.

Hinder för att kunna jobba flexibelt enligt chefer

1. Kommer inte åt mina dokument utanför kontoret
 41%
2. Har inte tillgång till rätt program utanför kontoret
 39%
3. Har inte tillräckligt bra teknisk utrustning (mobil/dator/surfplatta)
 38%
4. Har inte tillräckligt bra verktyg/tjänster för att kommunicera effektivt med kollegor (som befinner sig på olika platser)
 37%
5. Företaget har inte tillräckligt hög IT-säkerhet för arbete utanför kontoret
 20%

Molntjänster viktigast i den digitala arbetsmiljön

Viktigast i den digitala arbetsmiljön är bra tjänster som gör att man kommer åt dokument och program oavsett var man arbetar, vilket 6 av 10 arbetstagare (56%) anser. Näst viktigast är bra uppkoppling (47%) och tredje viktigast är bra tekniska verktyg, t.ex. dator och mobiltelefon (41%).

Kvinnor anser i högre utsträckning än män att bra uppkoppling är viktigt, 52 procent jämfört med 42 procent. Samtidigt svarar mer än dubbelt så många män som kvinnor, 15 procent jämfört med 6 procent, att det är viktigt att själv få bestämma över sin digitala arbetsmiljö.

Åsikterna varierar också mellan olika ålderskategorier. Exempelvis tycker dubbelt så många 18-29-åringar som 40-49-åringar att bra programvaror är bland de viktigaste faktorerna i den digitala arbetsmiljön, 32 procent jämfört med 16 procent.

Chefer och arbetstagare är överens om vilka faktorer i den digitala arbetsmiljön som är viktigast.

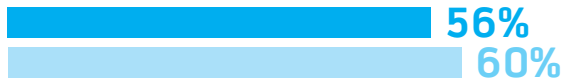
Bra molntjänster är det som anses viktigast i den digitala arbetsmiljön.

Viktigast i digitala arbetsmiljön enligt arbetstagare / chefer

■ arbetstagare

■ chefer

1. Bra tjänster som gör att man kommer åt dokument och program oavsett var man arbetar

2. Bra uppkoppling

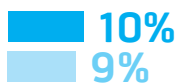
3. Bra devices/teknik, t ex dator, surfplatta, mobiltelefon

4. Bra programvaror

5. Att få bestämma själv över sin digitala arbetsmiljö, t ex välja teknik, program, tjänster

Nästan sex av tio chefer (57%) tycker att de som företag/arbetsgivare är snabba på att ta till sig moderna digitala arbetsverktyg och arbetsmetoder. Arbetstagarna är inte fullt lika positiva. Varannan person (51%) håller med, men fyra av tio (39%) hävdar motsatsen.

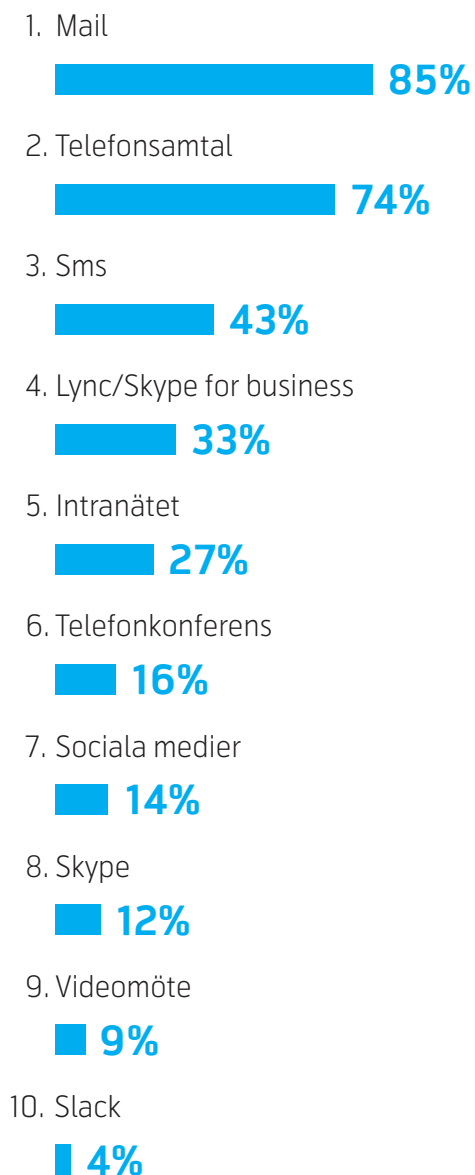
De yngre arbetstagarna är betydligt mer kritiska än de äldre. Varannan 30-39-åring (49%) anser att arbetsgivaren inte är snabb att anamma moderna digitala arbetsverktyg och arbetsmetoder, något som knappt var tredje 50-65-åring (29%) tycker.

Mail fortfarande överlägsen kommunikationskanal

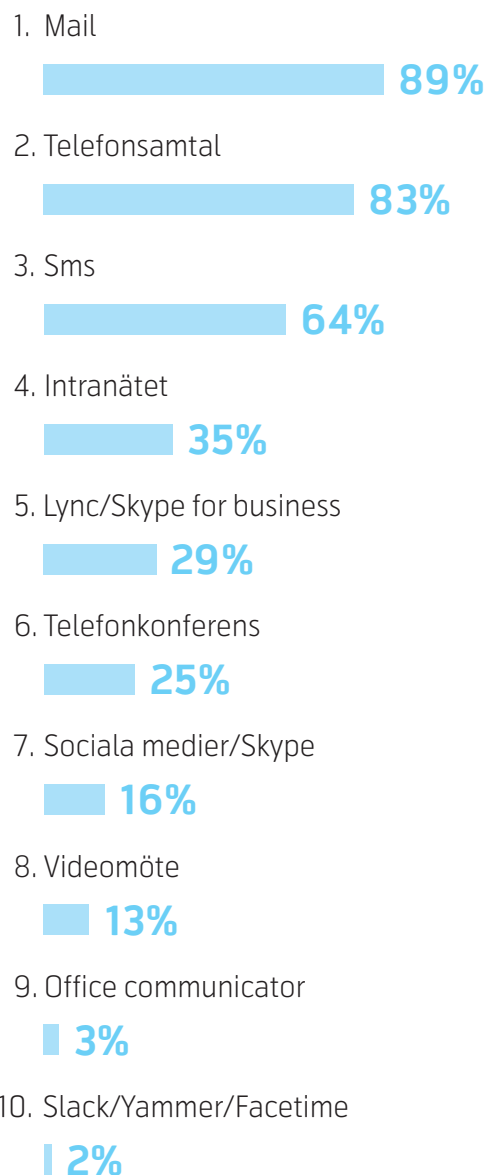
Den vanligaste kanalen för att kommunicera med kollegor i arbetsrelaterade frågor är mail. På andra plats kommer telefonsamtal, följt av sms på tredje plats. Detta gäller både bland arbetstagare och chefer.

Användarmönstret skiljer sig dock åt mellan könen och mellan olika åldersgrupper. Exempelvis kommunicerar manliga arbetstagare oftare via sms, telefonkonferens och Skype än kvinnliga arbetstagare. Arbetstagare under 30 år använder betydligt oftare sociala medier i arbetsrelaterade frågor, medan de över 40 år föredrar telefonsamtal i högre utsträckning än övriga.

Vanligaste kommunikationskanalerna enligt arbetstagare

Vanligaste kommunikationskanalerna enligt chefer

3. Kontor i förändring

Den klassiska bilden av ett kontor har för länge sedan slutat att gälla. Och det kommer att ske ytterligare förändringar, både vad gäller funktion och betydelse, tror arbetstagare och chefer.

Kontorets viktigaste funktion är att vara en plats där man umgås med sina kollegor. Detta anser i synnerhet arbetstagare men även chefer. Därefter skiljer sig synen åt en aning. Kontorets näst viktigaste funktion enligt arbetstagarna är att vara en plats för att jobba fokuserat med viktiga arbetsuppgifter, medan chefer i högre grad ser det som platsen där man får tillgång till viss teknisk utrustning som inte finns någon annanstans.

Varken chefer eller arbetstagare tycker att kontoret är en viktig plats för kreativitet och idéer.

Om fem år är det fortfarande umgänget med kollegorna som kommer att vara viktigast, menar arbetstagare och chefer. Samtidigt tror de att mötesfunktionen kommer att bli allt viktigare, och att kontoret som en plats för fokuserat arbete minskar i betydelse. Kreativitet och innovation hamnar längst ned på listan även när arbetstagare och chefer blickar framåt i tiden.

Kontoret betraktas inte som en viktig plats för kreativitet och nya idéer.

Kontorets viktigaste funktion idag enligt arbetstagare

1. Plats för umgänge med kollegor
 65%
2. Plats för att arbeta fokuserat med viktiga arbetsuppgifter
 43%
3. Plats för viktiga arbetsmöten
 32%
4. Plats för att använda teknik som inte finns någon annanstans
 31%
5. Plats för att vara kreativ och komma på nya idéer
 10%

Kontorets viktigaste funktion om fem år enligt arbetstagare

1. Plats för umgänge med kollegor
 62%
2. Plats för viktiga arbetsmöten
 42%
3. Plats för att arbeta fokuserat med viktiga arbetsuppgifter
 30%
4. Plats för att använda teknik som inte finns någon annanstans
 29%
5. Plats för att vara kreativ och komma på nya idéer
 13%

Kontorets viktigaste funktion idag enligt chefer

1. Plats för umgänge med kollegor
 56%
2. Plats för att använda teknik som inte finns någon annanstans
 36%
3. Plats för viktiga arbetsmöten
 35%
4. Plats för att arbeta fokuserat med viktiga arbetsuppgifter
 33%
5. Plats för att vara kreativ och komma på nya idéer
 15%

Kontorets viktigaste funktion om fem år enligt chefer

1. Plats för umgänge med kollegor
 57%
2. Plats för viktiga arbetsmöten
 46%
3. Plats för att arbeta fokuserat med viktiga arbetsuppgifter
 29%
4. Plats för att använda teknik som inte finns någon annanstans
 24%
5. Plats för att vara kreativ och komma på nya idéer
 18%

Kontoret minskar i betydelse

Drygt varannan arbetstagare (52%) tror att de fysiska kontoren kommer att minska i betydelse under de närmaste fem åren. Uppfattningen är vanligast bland personer under 40 år och något ovanligare i de äldre åldersgrupperna. En mycket liten andel (5%) tror att de fysiska kontoren kommer att få större betydelse, medan övriga (43%) tror att de kommer att ha samma betydelse som idag. Chefer tror i ännu högre utsträckning (56%) än arbetstagarna att kontoren blir mindre viktiga i framtiden.

Digitala möten blir vanligare

Det personliga mötet är inte bara den vanligaste mötesformen bland svenska tjänstemän, utan också den typ av möte som vi föredrar, när vi får välja. Åtta av tio arbetstagare (84%) och lika stor andel chefer (84%) svarar detta.

Samtidigt menar de att digitala möten, exempelvis via Skype eller Google Hangout, kommer att ta över som den vanligaste mötesformen. Drygt sex av tio arbetstagare (64%) och nästan lika många chefer (62%) tror att det kommer vara så om fem år. Personliga möten och telefonmöten kommer att bli ovanligare, enligt prognosen.

Varannan arbetstagare
tror att kontoren kommer att
minska i betydelse.

Avslappnad klädsel gäller

Med ett digitalt och flexibelt arbetsliv finns även större möjlighet att variera arbetskläder. När tjänstemän får välja fritt, utan att behöva ta hänsyn till någon speciell klädkod, är det avslappnat men ändå kontorsklätt som gäller. Nära sju av tio arbetstagare (67%) vill bära avslappnade plagg så som jeans och skjorta eller kjol när de jobbar. Näst populäraste klädseln är mjukis-/sportkläder (12%). Det tredje populäraste alternativet är strikt kontorsklädd i kostym/dräkt (5%), och en nästan lika stor andel (4%) svarar att de helst jobbar nakna.

Chefer ger liknande svar, dock väljer något fler kontorsklädsel och något färre väljer mjukiskläder.

Populäraste arbetskläder bland arbetstagare

1. Kontorsklädd – avslappnad, t.ex. skjorta och jeans eller kjol

2. Mjukiskläder/sportkläder

3. Kontorsklädd – strikt, t.ex. kostym eller dräkt

4. Ingenting

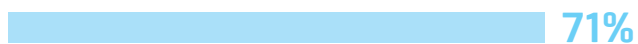
5. Pyjamas/morgonrock

Tio procent svarade "Vet ej"

Populäraste arbetskläder bland chefer

1. Kontorsklädd – avslappnad, t.ex. skjorta och jeans eller kjol

2. Mjukiskläder/sportkläder

3. Kontorsklädd – strikt, t.ex. kostym eller dräkt

4. Ingenting

5. Pyjamas/morgonrock

Tio procent svarade "Vet ej"

Tel: 0455-33 10 00 telenor.se/foretag